

TERMINOLOGI I

Nå er det blitt for varmt for Norge – pro kontrollu

VÆRET: Tog sporer av, blir forsinket og innstilt. Servere kollapser. Eldre koker i opphetede sykehjem. Det positive ekstremværet fører til kjempeproblemer.

Tor Sandberg

I går var det nok en dag med temperaturer på 30 grader eller mer i store deler av landet. I dag skal det bli enda varmere. For den som er i nærheten av en badestrand, er det vel og bra. For mange andre innebærer de høye temperaturene store utfordringer.

*Både NSB og Jernbaneverket varsler at **solslyng** kan føre til både **forsinkelser** og buss for tog i dagene framover. I går kveld ble flere **togstrekninger** stengt og en rekke tog forsinket på grunn av eller fare for solslyng (se faktaboks).

* Generalsekretær Per Morten Hoff i IKT Norge tror mange **bedrifter** vil oppleve dataproblemer i dagene framover. Årsaken er servere som bryter sammen når temperaturen i serverrommene passerer 35 grader. Allerede er mange blitt rammet.

* **Lokalaviser** melder om institusjoner som ikke klarer å holde temperaturene nede. Østlandsposten skrev senest i går om Furuheim **sykehjem** i Larvik hvor det nå er nesten like varmt inne som ute.

– **Fylkesmennene følger med**

– Klimaforandringene vil føre til at været blir varmere, villere og våtere. Så langt har vi vært mest opptatt av at det blir villere og våtere, sier Anne Rygh Pedersen, fungerende direktør for **Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap** (DSB).

– Men nå har vi fått en forsmak på at det kan bli utfordrende å takle et varmere vær også?

– Absolutt. Vi er jo ikke vant til å takle ekstremvarme i Norge, men så langt er det ikke noen grunn til å slå alarm. Det ser ut som om ting løser seg, svarer Pedersen.

– Hvordan forholder DSB seg til **varmebølgen**? Vi er klar over at en rekke samfunnsfunksjoner sliter i varmen. Vi følger situasjonen via fylkesmennene, spesielt med tanke på eldre og sykes behov for kjøling, tilgangen til vann ved branner og faren for skogbranner.

Restriksjoner i bruken av vann er for øvrig for lengst blitt innført en rekke steder, blant annet i Vestfold, Buskerud og Agder-fylkene. En **talsmann** for Risør kommune

konstaterte allerede tidlig i juli overfor Aust-Agder Blad, at mye av det tilgjengelige vannet var i ferd med å fordampe fordi sola sto så hardt på.

For en ting er temperaturen i skyggen. Noe helt annet er temperaturen i sola.

Vakthavende meteorolog ved Meteorologisk institutt, Nina Larsgård, var forberedt på målinger som kunne vise opp mot 32 grader i går, men har selv registrert temperaturer på over 40 grader på egen balkong.

52 varmegrader

Dette er likevel ikke noe mot det som ble målt på Nordlandsbanen tidligere denne uka.– Midt på dagen var det da 52 grader i jernbaneskinna, forteller **kommunikasjonsrådgiver** Olav Nordli i **Jernbaneverket**.

Når det blir så varmt oppstår det fare for solslyng. For å forebygge det senker vi hastigheten på togene. Sikkerheten står i høysetet, understreker Nordli.

Solslyng kan også føre til skinnebrudd.

– Det skjedde her om dagen på Dovrebanen, og da ble det satt inn **buss for tog** mellom Lillehammer og Moelv, opplyser kommunikasjonsrådgiver Erik Lødding i NSB. – Får dere store **ekstrautgifter** på grunn av de høye temperaturene?

– Noe blir det selvfølgelig. De som blir berørt av problemene på grunn av solslyng kan ha rett til **refusjon** av utgifter, svarer han.

– Er ikke forberedt

Ekstrautgifter må også en rekke andre virksomheter være forberedt på, varsler Per Morten Hoff i IKT-Norge. Ifølge ham er «den store delen av norsk **næringsliv**» ikke forberedt på hva slags utfordringer **dataanleggene** deres kan bli utsatt for når temperaturen tipper 30 grader.

– Serverrommene er ikke dimensjonert for så høye temperaturer ute. Mange serverrom har også fått flere servere enn hva de opprinnelig var ment for, og det øker risikoen for problemer fordi hver server avgir varme, påpeker Hoff.

– Lysene begynner å blinke gult ved rundt 30 grader. Når temperaturen passerer 35 grader begynner lysene å blinke rødt. Hvis serverne går ned på grunn av varmen, kan de i verste fall bli ødelagt, og for de fleste **bedrifters** del vil det innebære **driftsavbrudd** som kan bli kritiske på mange måter og medføre betydelige kostnader. Denne tida på året er det dessuten ikke alltid like lett å få tak i en servicetekniker, fortsetter han.

Det at mange kommer tilbake fra ferie førstkommande mandag, øker risikoen for serverkollaps. Når alle **logger seg på**, begynner det å surre og gå på serverrommet også. Jeg tror nok en del da kan få seg en overraskelse, sier Hoff.

